

การพัฒนาภาพสัญลักษณ์แบบลายเส้นสำหรับสื่อความหมาย
ในเด็กสมองพิการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การพัฒนาภาพสัญลักษณ์แบบลายเส้นสำหรับสื่อความหมายในเด็กสมองพิการ
(DEVELOPMENT OF GRAPHIC COMMUNICATION SYMBOLS FOR CHILDREN
WITH CEREBRAL PALSY)

นิสากร คงศรี 4637577 RSR/S/M

ศศ.ม. (งานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุมาลี ดิจงกิจ, Ph.D., เบญจพร ศักดิ์ศิริ, วท.ม.,
มณีนีภา ชุตินบุตร, พบ.ม.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาภาพสัญลักษณ์แบบลายเส้นที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยสำหรับสื่อความหมายในเด็กสมองพิการที่มีปัญหาในการสื่อสาร โดยการพูด ผู้วิจัยได้พัฒนาภาพสัญลักษณ์สื่อความหมายแบบลายเส้นจำนวน 41 คำนำมาจากบัญชีคำของ Bloomberg Karlan และ Lloyd โดยพิจารณาจากคำที่ใช้บ่อยในเด็กกลุ่มสมองพิการและคำที่พบบ่อยใน AAC แบ่งเป็น 3 กลุ่มคำคือ คำกริยา 14 คำ คำวิเศษณ์ 12 คำ และคำนาม 15 คำ นำภาพสัญลักษณ์แบบลายเส้นของคำศัพท์ไปทดสอบการรับรู้ในกลุ่มตัวอย่างผู้ใหญ่ปกติที่เป็นผู้คุ้นเคยกับเด็กสมองพิการและเด็กปกติที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนกลุ่มละ 32 คน และนำภาพไปทดสอบความเข้าใจภาพในกลุ่มเด็กสมองพิการจำนวน 32 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าร้อยละและฐานนิยม

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มผู้ใหญ่และเด็กปกติเห็นว่าภาพสัญลักษณ์แบบลายเส้นและคำมีความสอดคล้องกันร้อยละ 75.00 ขึ้นไป โดยเป็นภาพคำกริยาจำนวน 7 ภาพ ภาพคำวิเศษณ์จำนวน 8 ภาพ และภาพคำนามจำนวน 13 ภาพ และเด็กสมองพิการมีความเข้าใจภาพร้อยละ 90.00 ขึ้นไปทุกภาพ ยกเว้นภาพคำว่า “ต้องการ” ที่เด็กสมองพิการเข้าใจเพียงร้อยละ 75

คำสำคัญ : สมองพิการ / ภาพสัญลักษณ์แบบลายเส้น / AAC

105 หน้า

DEVELOPMENT OF GRAPHIC COMMUNICATION SYMBOLS
FOR CHILDREN WITH CEREBRAL PALSY

NISAKORN KHONGSRI 4637577 RSR/S/M

M.A. (REHABILITATION SERVICE FOR PERSONS WITH DISABILITIES)

THESIS ADVISORS: SUMALEE DECHONGKIT, Ph.D.,
BENJAPORN SAKSIRI, M.Sc., MONNIPA CHUTIBOOT, M.S.

ABSTRACT

The objective of this research was to develop graphic communication symbols that fit Thai culture for cerebral palsy children with verbal communicative difficulties. The researcher developed the 41 graphic communication symbols based on Bloomberg, Karlan and Lloyd's research which considers the most often-used words among children with cerebral palsy as well as the most often-seen words in Augmentative and Alternative Communication. The words were divided into 3 classes of parts of speech. There were 14 verbs, 12 modifiers, and 15 nouns. The clarity of graphic communication symbols was tested through interviews with a sample of normal adults who were familiar with children with cerebral palsy and through interviews with a group of children studying in grade 4 of primary school. There were 32 persons for each group. Also, the picture symbols were tested for comprehension of the 32 children with cerebral palsy. The data was analyzed by descriptive statistics.

The result of the study showed that more than 75 percent of the normal adults and children thought the symbols were clear. Of the symbols judged to be clear, 7 were verb symbols, 8 modifier symbols, and 13 noun symbols. Ninety percent of children with cerebral palsy understood all symbols except "want" which was understood by 75 percent of these children. These symbols need some more work but have high potential to help children with cerebral palsy.

KEY WORDS : CEREBRAL PALSY / GRAPHIC SYMBOLS / AAC

105 pp.